

Co víme o využívání vodních zdrojů

Každý, kdo odebírá podzemní nebo povrchovou vodu, vypouští odpadní nebo důlní vody v množství přesahujícím v daném roce **6 tis. m³ nebo 500 m³** v kalendářním měsíci, je povinen jednou ročně ohlašovat údaje o těchto odběrech a vypouštění příslušným správcům povodí.

Prostřednictvím výkazu VH8a-01 o vodních tocích a dodávkách povrchové vody, kterým ČSÚ obesílá jednotlivé správce povodí, tj. podniky Povodí s. p., získává statistika agregované údaje o objemech odebraných a vypouštěných vod, o množství produkovaného a vypouštěného znečištění podle vybraných odvětví.

Struktura odběratelů

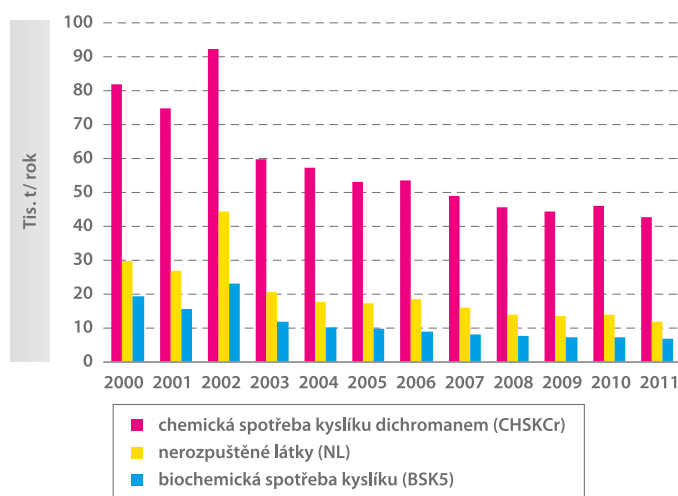
Z pohledu struktury odběratelů je zajímavý podíl hlavních skupin odběratelů na využívání povrchových a podzemních zdrojů vody. Podzemní vody jsou z více jak 80 % využívány pro výrobu pitné vody (CZ-NACE 36). V roce 2011 to bylo přes 311 mil. m³ vody. Ostatní skupiny uživatelů se na odběrech podílí necelými 20 %.

Jiná situace nastává u odběrů vody povrchové. Majoritním odběratelem je energetika (CZ-NACE 35), která je náročná na spotřebu vody a využívá ji především pro průtočné chlazení parních turbín. V roce 2011 představovaly její odběry 60 % (909 mil. m³) z celkového obje-

mu odebraných povrchových vod. Oproti tomu shromažďování, úprava a rozvod vody se na odběrech podílí zhruba 20 % (327 mil. m³) a zpracovatelský průmysl 14 % (213 mil. m³).

Zatímco čerpání vody energetikou kolísá podle momentálních potřeb klíčových odběratelů, u odběrů pro výrobu pitné vody můžeme od roku 2002 sledovat postupný pokles odběrů, a to jak povrchových, tak i podzemních vod. Oproti roku 2002 poklesly odběry povrchových vod pro výrobu pitné vody o 24 % ze 432 mil. m³ na 327 mil. m³. U podzemních vod činí pokles 15 % z 368 mil. m³ na 311 mil. m³. Zatímco v roce 2002 odběry povrchových vod objemově převyšovaly odběry podzemních vod o 17 %, v roce 2011 už to bylo pouze o necelých 5 %. Nižším odběrům také odpovídá pokles vody vyrobené, který v roce 2011 činil 130 mil. m³. Ve srovnání s rokem 2002 se jedná o pokles o více než 17 %. Souvisí to zejména s nižší potřebou vody v průmyslu a ostatních činnostech, s úspornými opatřeními domácností a v neposlední řadě také s nárůstem cen

Znečištění vypouštěné do vodních toků

Zdroj: ČSÚ

vodného a stočného. Z celkového pohledu se energetika podílí na odběrech vody jako takové (povrchové a podzemní) více než 48 %, shromažďování, úprava a rozvod vody téměř 34 %, zpracovatelský průmysl 13 % a ostatní odběratelé 5 %.

Vypouštění znečištění v odpadních vodách

Ruku v ruce s odebíráním vody jde i její následné využití a vypouštění zpět do toků. V souvislosti s vypouštěním odpadních vod sledujeme výkazem VH8a-01 také množství produkovaného a vypouštěného znečištění v základních ukazatelích (biochemická spotřeba kyslíku, chemická spotřeba kyslíku, nerozpuštěné látky). Jelikož je většina odpadních vod odváděna na čistírny odpadních vod, produ-

kované znečištění se tím značně redukuje. Podle typu čistírny odpadních vod a použité technologie čištění dochází k odstranění i více jak 90 % původního znečištění. Na grafu je vidět jeho klesající tendence. Výrazný výkyv v roce 2002 je dán mimořádnými záplavami v celorepublikovém měřítku, kdy se na čistírny odpadních vod dostalo velké množství naplavených látek. V mnoha případech byly čistírny zcela vyřazeny z provozu.

Kromě klimatických podmínek a průběhu srážek (přivalové, dlouhodobé) je množství vypouštěného znečištění ovlivňováno také koncentrací přiváděných odpadních vod, jejich charakterem a počtem ohlašujících subjektů.

Platná legislativa

Povinnost sledovat a ohlašovat **údaje o využívání vodních zdrojů** vyplývá ze zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů a jeho prováděcí vyhlášky č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci. Údaje o odběrech povrchových a podzemních vod, vypouštění odpadních vod, produkovaném a vypouštěném znečištění jsou součástí pravidelného reportingu do Eurostatu.

Soňa Horáčková
oddělení statistiky životního prostředí